

Projekt

z dnia 10 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XVIII/ /25
RADY MIEJSKIEJ W ALEKSANDROWIE ŁÓDZKIM**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2025r. poz. 1153) oraz art. 44 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 pkt. 1,2, 3, 4, 6, 7 i 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1478, zm. z 2024r. poz. 1940, z 2025r. poz. 884), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi,

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo należące do gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), rosnące na terenie nieruchomości o nr ewidencyjnym 132/23 we wsi Księżstwo, gm. Aleksandrów Łódzki, powiat zgierski, województwo łódzkie i zwane dalej „pomnikiem przyrody”.

2. Nazwę, wymiary i położenie pomnika przyrody określa załącznik nr 1 do uchwały.

3. Mapa przedstawiająca położenie pomnika przyrody stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2. Celem ochrony pomnika przyrody wymienionego w §1 jest zachowanie jego wartości przyrodniczej, krajobrazowej i wyróżniających go na tle innych drzew rozmiarów, formy oraz sędziwego wieku.

§ 3. Sprawowanie nadzoru nad pomnikiem przyrody wymienionym w §1 powierza się Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego.

§ 4. W stosunku do pomnika przyrody w ramach czynnej ochrony ustala się:

- 1) obowiązek regularnego monitorowania stanu zdrowotnego pomnika przyrody oraz wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych, zabezpieczających i konserwatorskich oraz w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników nieruchomości, na której rośnie lub na nieruchomościach sąsiednich;
- 2) wykonywanie działań mających na celu utrzymanie właściwego stanu pomnika przyrody i realizacji celów ochrony;
- 3) obowiązek stałego monitorowania oznakowania pomnika przyrody i uzupełnianie jego braku.

§ 5. W stosunku do pomnika przyrody wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) umieszczania tablic reklamowych i ogłoszeń.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Załącznik nr 1 do uchwały nr XVIII/ /25
Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim
z dnia 18 grudnia 2025 r.

L.p.	Nazwa pomnika przyrody, nazwa gat. pol., nazwa gat. łac.	Wymiary		Położenie, adres, nr ewid. działki, obręb, współrzędne geograficzne
		Wysokość (m)	Obwód pnia* (cm)	
1.	„Tadeusz”, Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	21	453	Województwo łódzkie, powiat zgierski, gm. Aleksandrów Łódzki, Księstwo 5, dz. nr ewid. 132/23, obręb Brużyczka Księstwo, 51°50'46.2"N 19°17'22.0"E

Załącznik nr 2 do uchwały nr XVIII/ /25
Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim
z dnia 18 grudnia 2025 r.

Uzasadnienie

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie ustanowienia pomnika przyrody na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody obowiązkiem organów publicznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Z kolei artykuł drugi tejże ustawy stanowi, że ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień, a celem ochrony jest m.in. ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień. Sposobem na realizację tych celów jest np. obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.

W myśl art. 40 ust. 1 powyższej ustawy, pomnikami przyrody są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w tym mogą to być okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe czy jaskinie. Natomiast w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017r. poz. 2300) określono kryteria, jakim należy się kierować przy kwalifikowaniu np. drzew jako kandydatów do objęcia ochroną pomnikową.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, określającej nazwę danego obiektu, jego położenie, szczególne cele ochrony, zakazy właściwe dla tego obiektu, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 powyższej ustawy, sprawującego nadzór nad pomnikiem przyrody, a w razie potrzeby – ustalenia dotyczące czynnej ochrony. Projekt uchwały rady gminy wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki znajdują się obecnie 23 pomniki przyrody (22 pojedyncze drzewa, 1 grupa drzew), ustanowione w latach 1990-1992, wśród których przoduje rodzimy gatunek dęb szypułkowy (20 drzew, w tym największy dąb w powiecie zgierskim o obwodzie pnia 814cm). Są to okazy najcenniejsze zarówno z punktu widzenia ich rozmiarów (w skali nie tylko lokalnej), jak i walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych.

Proponowany do objęcia ochroną prawną dąb szypułkowy położony jest w stosunku do innych form ochrony przyrody w odległości:

- rezerwat przyrody „Torfowisko Rąbień” – około 5 km,
- pomniki przyrody we wsi Ruda Bugaj – około 2 km,
- pomniki przyrody we wsi Sanie – około 4,8 km,
- pomniki przyrody we wsi Bełdów – około 8-10 km,
- użytki ekologiczne we wsi Stary Adamów – około 4,5 km,
- użytki ekologiczne we wsi Karolew - około 3,7 - 4,5 km,
- użytki ekologiczne we wsi Krzywiec – około 6km.

W przedłożonym projekcie uchwały zaproponowano objęcie ochroną – w formie ustanowienia pomnika przyrody – jednego drzewa należącego do gatunku dęb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 453cm, rosnącego na nieruchomości położonej we wsi Księstwo, na działce o nr ewid. 132/23 (stanowiącej własność prywatną).

Dąb szypułkowy spełnia kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017r., to znaczy:

- obwód jego pnia (mierzony na wysokości 130cm) wynosi 453cm i przekracza minimalny obwód pnia określony w załączniku do powyższego rozporządzenia dla dębu szypułkowego i wynoszący 300cm,

- drzewo wyróżnia się spośród innych drzew tego samego gatunku w skali Gminy Aleksandrów Łódzki, przede wszystkim ze względu na obwód pnia i wysokość (jest to drzewo o szerokiej, regularnej i rozłożystej koronie, kulista korona jest silnie rozgałęziona i nisko osadzona na pniu, drzewo soliterowe, mocno wyeksponowane i wyróżniające się walorami estetycznymi ze względu na jego pokrój, jednocześnie jest dominantem wśród zabudowy jednorodzinnej, przewyższającym inne formy roślinne w tym terenie),

- ma szczególne walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Stan sanitarny nie budzi zastrzeżeń. Drzewo jest w dobrej kondycji zdrowotnej, vitalne i stabilne, bez ubytków i śladów żerowania owadów, z długoterminową perspektywą utrzymania. W koronie drzewa stwierdzono niewielki, fizjologiczny susz gałęziowy (drobny) i fizjologiczny susz konarowy (gruby) – w wymiarze do 5%. Susz konarowy na drzewach z gatunku dąb szypułkowy może być bardzo trwały, dlatego ze względu na jego wartość przyrodniczą warto po przeprowadzeniu kontroli i próbnym obciążeniu konarów, zdecydować o pozostawieniu trwałego suszu, redukując tylko wyłamujący się.

Zaproponowane w projekcie uchwały zakazy (§5) są zgodne z katalogiem zakazów określonych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody i są adekwatne do aktualnego i przewidywanego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, na którym rośnie przedmiotowy dąb jak i dających się obecnie zidentyfikować zagrożeń dla jego stanu oraz możliwości zachowania i ochrony.

Objęcie dębu szypułkowego ochroną prawną pozwoli na zachowanie dla przyszłych pokoleń cennego tworu przyrody żywej, zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców i przyczyni się do kształtowania wizerunku Gminy Aleksandrów Łódzki jako gminy aktywnie prowadzącej działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Proponowana uchwała rodzi skutki finansowe dla budżetu gminy, związane z właściwym oznakowaniem pomnikowego drzewa oraz okresowym (według potrzeb) wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych, obejmujących przede wszystkim cięcia czy zakładanie wiązań elastycznych.